

adfærd konkret bedømmes som strafbar, bør dog efter udvalgets opfattelse ikke udelukke, at forholdet i det konkrete tilfælde afgøres med et disciplinarmiddel, jf. § 1, stk. 2, i lovforslaget.

3.1.3. I forlængelse af det under 3.1.1. og 3.1.2. anførte har Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning overvejet, om disciplinarsager fortsat bør behandles på grundlag af retsplejelovens bestemmelser om behandlingen af straffesager.

Retsplejeloven indeholder en række bestemmelser, der – ud over at regulere den politimæssige efterforskning i straffesager og behandlingen af straffesager ved retten – har til formål at sikre sigtede og tiltalte personer den fornødne retssikkerhed navnlig under efterforskningen af sagen.

Disse bestemmelser omfatter bl.a. ret for den, der er sigtet, til ikke at udtale sig, jf. retsplejelovens § 752, stk. 1, 1. punktum, og bestemmelser om retten til under visse betingelser at få en forsvarer beskikket, jf. §§ 731 og 732, dvs. navnlig når der kan blive tale om frihedsstraf. Den sigtede har endvidere, jf. retsplejelovens § 745, stk. 1, normalt adgang til – gennem sin forsvarer – at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt. Tvistigheder om lovligheden af politiets efterforskningsskridt mv. afgøres af retten, jf. retsplejelovens § 746, stk. 1. Politiets adgang til – som udgangspunkt efter retskendelse – at gennemføre særlige efterforskningsskridt, herunder navnlig straffeprocessuelle tvangsindgreb som f.eks. ransagning, beslaglæggelse og legemsindgreb etc., forudsætter, at visse grundlæggende betingelser er opfyldt, herunder bl.a. at der er tale om en strafbar lovovertrædelse, og at der foreligger en nærmere begrundet mistanke mod den pågældende.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke er behov for at åbne mulighed for at anvende straffeprocessuelle tvangsindgreb som f.eks. ransagning i disciplinære sager. Hvis sådanne indgreb konkret skønnes at være af betydning, må sagen antages at være af mere alvorlig karakter og bør derfor indledes som straffesag, ikke som disciplinarsag. Betingelserne i retsplejeloven for forsvarerbeskikkelse vil i almindelighed kun være opfyldt i mere alvorlige sager, typisk i sager, der skal behandles under medvirken af domsmænd.

Reglerne for behandlingen af disciplinarsager foreslås derfor udformet ud fra den forudsætning, at disciplinarmidler i enhver henseende er civilretlige sanktioner.

Af samme grund foreslås det, at reglerne om disciplinansvar, herunder reglerne for sagsbehandlingen, optages i en selvstændig lov og ikke som i dag i militær retsplejelov, som regulerer proceduren i militære

straffesager. En selvstændig lov vil endvidere medvirke til at understrege, at disciplinarmidler er sanktioner af civilretlig karakter og ikke straf.

3.1.4. Betænkningen om den militære straffelov, retsplejelov og disciplinarlov har været i høring ved en række myndigheder og organisationer, jf. punkt 6. Der er generelt tilslutning til udvalget om den militære straffe- og retsplejeordnings forslag til en ny militær disciplinarlov. Dog er der fra enkelte organisationers side udtrykt bekymring for visse forhold i lovforslaget, herunder den fremtidige kompetence til at pålægge disciplinarmidler samt tilsynet med lovgivningen, ligesom nogle organisationer finder forslaget om indførelsen af disciplinarbøder betænkeligt.

Forsvarsministeriet har ikke fundet, at bemærkningerne til udvalgets udkast til ny disciplinarlov var af en sådan karakter, at betænkningens lovforslag burde ændres. Lovforslaget er på denne baggrund, bortset fra en række lovtekniske justeringer udformet i overensstemmelse med udvalget om den militære straffe- og retsplejeordnings udkast til disciplinarlov.

Der henvises nærmere til de enkelte punkter nedenfor.

3.2. Disciplinansvarets område

Efter de gældende regler kan disciplinarmidler anvendes i alle militære straffesager, dvs. ikke blot i sager om overtrædelse af militær straffelov, men også i sager om strafbare forhold ved overtrædelse af anden lovgivning, f.eks. færdselsloven.

Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning har imidlertid peget på, at disciplinarmidler først og fremmest har til formål at give mulighed for gennem en disciplinær sanktion at kunne reagere over for militære pligtforsømmelser. Udvalget finder ikke, at der kan påvises særlige grunde til at opretholde muligheden for at anvende disciplinarmidler over for almindelige overtrædelser, f.eks. af straffeloven, færdselsloven, told- og afgiftslovgivningen og våbenloven. Efter udvalgets opfattelse bør sådanne overtrædelser begået af militært personel i tjenesten sanktioneres på ganske samme måde som overfor andre borgere, nemlig gennem en strafferetlig sanktion.

Anvendelsesområdet for disciplinansvar er derfor i forslaget begrænset til i det væsentlige at angå forhold, der svarer til de handlinger og undladelser, der er beskrevet i militær straffelov, dog med et andet tilrægskrav, jf. forslaget til §§ 4 og 5.

Denne begrænsning er dog ikke absolut for så vidt angår færdselsforseelser. Færdselsloven gælder ikke for områder, hvor der ikke er adgang for almindelig færdsel. Motoriseret færdsel på en række af forsvarets